

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik a lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.
Félévre 2 „

Előfizetési fölhívás

„SZÉKELY HIRLAP“

politikai s vegyes tartalmu közlöny
1870. évi október-decemberi folyamára.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt o. é.

Fél „ 2 „ „ „

Negyed „ 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek akár a Wittich József című könyvkereskedésbe, akár főtanodai nyomdász Imreh Sándorhoz utasítandók.

Az előfizetés legkényelmesebben és jutányosabban postai utalvánnyal történhetik.

A „Székely Hirlap“
szerkesztősége.

A megyei és községi rendezés stb.

II.

Buda, sept. 15.

A közelebbi alkalommal B. Eötvös tollából vett idézetünk teljesen megnyugtathat bennünket az iránt, hogy az önkormányzat kérdése hazánkban teljes vágyaink szerint fog eldöntetni, s így csak a kivitel idejének mindig tovább halasztása az, mi méltó aggodalmat okozhat jelen veszélytelt külviszonyainkkal szemben, midőn orosz s porosz dél felé ugyszólván uton, s nekünk, ha élni akarunk ezeket utjokban meg kell állítanunk.

E két hatalom egyaránt életünk ellen törekszik, s végfejlődésben mi lemménk azon koncz, melyen orosz s porosz osztoszkodni akarand.

Oroszországban azonban nem a panszláv párt az, mely reánk nézve veszélyes, mivel ez minden szláv törzset az orosz kényuralom alatt akar egyesíteni, mire a velünk s mellettünk élő szlávok egyáltalán nem érezhetnek nagy vonzalmat; hanem az új orosz párt, mely szabadsági intézmények által s mellett akarja a szláv főuralmat meghonosítani Europa keletén, s ez álttal vannak magyarhoni szerbeink egy töredéke, s a csehek nagy része elkapva, e remény teszi őket természetes ellenünkké.

Másik veszély: a szintén nemzetiségi politikát követő Poroszország. Ez ugyan-

is nem azon német egyeséget akarja megállapítani, melyért 48-ban mi oly fönnen lelkesültünk, hanem azon német egységét melynek beolvasztó törekvése ellen egy évezreden át küzdöttünk, s fogunk küzdeni ezentul is. Kinek figyelmét kerülték ki ugyanis a porosz sugalmazott „Keresztes Ujság“-nak a mi vöröskönyvünk észak-schleswigi kérdést érintő részére tett azon megjegyzése: „Nem Poroszország hívja föl a háborút, hanem az tenné azt, ki minket jogszerű tulajdonunk kiadására, s a német nemzetiség föltétlen cserbenhagyására akarna kényszeríteni.“

Ily fajpolitikától vezérelt elv mellett ki tagadja, hogy e porosz szabásu német egység részéről minden órában megtámadtathatnánk, hiszen a magyarok csak nem kívánhatják, — fogják mondani hogy mi a német nemzetiséget Magyarországon föltétlenül cserben hagyjuk.

Mi tehát oly két állam szomszédságában vagyunk, melyeknél központosított államszervezetük természetes folyamánya a támadó irányzat, míg minálunk a védelemre egyedül központkültett (decentralisált) szervezet megállapítva, rendezve még mindeddig sincs, pedig a történelemből tudhatnók, hogy központosított államokat néhány nap alatt rabbá lehet tenni (Sadowa, Watterloo, Mohács.) míg a központkültett szervezett lehetségesíté mind a magyar, mind a spanyol földnek a mohamedán rabiga alóli fölszabadulását.

Azon állam, melyben a részeknek a központok (kormány, megye, község) által czélszerűleg s viszonylag korlátolt önállósága főáll, réme bármely jogtalanul támadó hadseregnek; mert itt nem csupán a hadsereg küzd hadsereg ellen, hanem a nép jogalányaiban egyesítve s erősítve irtóhadat visel minden ellenség ellen, nincs ennek nyugalmas éje, nincs nappala, a nélkül, hogy ezer meg ezer oldalról megsemmisítésnek félénk érzetét ne hordaná szívében; — az ily fárasztó s léleknyugalmat ölt állapot, melyben mindenütt ellenség van, s mégis sehol sincs, sokkal hamarabb megtöri a legedzettebb hadrendeket, mint a vitézül vívott csaták szá-

mosai, melyek ellenkezőleg, ha nem végeledöntők, még folyton edzik, erősítik a hátramaradtakat.

Szolgáljon e részben komoly figyelemzetetésül s tanuságul a minden okszerű jogalany önállóságot megszüntetni akarók számára élő nemzetgazdászaink legnagyobbikának, Roschernek e szavai: „Hol az egyeseket csupán a tág, senkit külön tekintetbe nem vevő állami kötelék tartja egybe; hol szokás minden, az egyes által le nem győzhető veszély s kényelmetlenség esetében tüstént államsegélyért jajgatni: ott a nép sem az ország belsejében fölvergődő kényuralom, vagy az államgépzet időnkénti megakadása esetében söpredékuralom ellen nem fogja magát védhetni, sem a küllelennel tartósan, sőt esatavesztések után is dacolni képes nem leend.“ (Nationalökonomik des Ackerbaues stb. 11. lapon.)

Hogy beteljesedett ez most Franciaországban.

Saáry Ferencz.

Düriüzkölő.

A napokban egy drezdai német sógorral találkoztunk, ki pár hétig vidékünkön fog időzni. Szerény és intelligens embernek látszik érdekesen lehet vele conversálni: csupán egy kérdésnél jön ki sodrából, hagyja el szerénysége, midőn t. i. a mostani háború és a német kérdés kerül szónyegre. Ekkor elváltozik, mint a hólyag melytelfűttak. Nem tehetjük, hogy egy nagy mondatát meg ne említsük.

— Nem tudom — így szól — mit hoz a huszadik, huszannegyedik század Európára s az emberiségre, csupán arról vagyok bizonyos, hogy a jelen század a miénk, a németeké.

— A századdal csináljanak önök, a mit tetszik — vágunk közbe — csak nekün, magyaroknak s a magyar birodalomnak hagyjanak békét.

* * *

Ama hadi dicsőségbe, mely a német fegyvereket kíséri, teljeséggel nem tudják magukat beletalálni a német sógorok. Épen úgy vannak, mint az a subancz, a kinek életében először van új ruhája: nem tudja sarkán vagy lábujjhegyén járjon, kezét kabátja gomblyukában, vagy zsebében hordozza-e, szobában szüntelen a tükörbenéz, utcán deli termete árnyékán függ szüntelen szeme; a világért ki nem térne a szembejövőnél. Ez a henczegő ügyetlenség még azokra a németekre is elragadt, kik a fő törzstől felszakadva, idegen nép közt élnek, minők a mi szászatyánkfiai. Fogadni mernénk, hogy Segesvárt, Szébenben stb. a köcsögöt már nem is félrecsapva, de

fülökön hordozzák. Annyi bizonyos, hogy a szomszéd Szász-Régenben csak lóháton lehet a szász atyfiakkal beszélni: gyalogos emberre nem is hederitenek. Sőt városunkban is szász eredetű polgártársaink nagyobb részén feltűnő változás vehető észre: beszédesebbek, vitakozásra hajlandóbbak, hangjuk egy egész octávával fölebb csatant, magatartásuk kihívóbb, athlétaibb, mintha nem is az erdélyi szász atyfiak találták volna fel azt a történelmi nevezetességű vezényszót: Springen die Muresch.

* * *

Ha az a német-francia háború még sokáig tart, a bajorok, württembergiek, bádeniek vitézsége a mi szász atyáinkra is elragad.

* * *

Régtől — talán születésétől — fogva rebesgeti a hír: hogy a „M. P.” belső bajban szenved. A külső jelek: tulságos forráság, félrebeszélés, s néha egy-egy delirium nagyon hihetővé tették ezt, minden elfogulatlan, s csak dilettáns szemlélő előtt is. A kórallapot meghatározása azonban nem ment ily könnyen. Némelyek a priori okoskodva, azon sok sületlenség következtében, melyet elébb egy héten háromszor, később majd minden nap bevett emésztő szervek petyhüdségére következtettek; mások a posteriori a szemek homályosságából, melynél fogva fényes nappal is sötét éjszakát látott, vértolulást véltek felismerni. Tüdőbajt nem igen gyanított senki; mert ha a száraz köhögés, és szakgatott lélegzés meg volt is, de hanggal mindig győzte. Most — talán mert öregbült a baj — maga az illető is töredelmes vallomást tesz gyengeségéről, nem csak, de mint a „tisztánlátó” maga határozza meg orvosságát, azon „Morisson pilulá”-kban, melyeket Jonás mester csinálgat és kínálgat. A „M. P.” fenállása azon kedvencz theoreáknak mellett bizonyított: hogy a különböző nemzetiségek azonnal szépen megférnek egymás mellett, mihelyt érdekeik ugyanazok. Ép ezért óhajtjuk, hogy a „Morissonok” — ámbár a czég gyanus — váljanak egészségére.

— Flourens Guszáv, ki fölségárlási pere elől, néhány hónappal ezelőtt Angliába menekült, Párisba visszatérve, itt a 63. nemzetőr zászlóaljparancsnokává nevezetett ki. Ezen minőségében a következő napiparancsot bocsátotta ki:

Polgárok!

Vagy győzni, vagy meghalni! Mindnyájunknak szilárd elhatározása van, megmutatni mennyire szeretjük hazánkat. Nem Franciaországért harczolunk egyedül, harczolunk az összes emberiségért, még a republikánus Németországért is. A többi népek nem fognak elhagyni bennünket s Páris falai alatt derék hadseregünk szerencsétlensége meg lesz boszulva. — Szükséges, hogy Páris vagy győzzön, vagy második Saragossa legyen, mely később saját romjai alá temetkezik, semhogy megadja magát. Egyesség, kitartás, a jövőbe vetett bizalom — s mi győzni fogunk. Ma mindnyájan francziák vagyunk s semmivel sem többek; mindnyájan köztársaságiak és semmivel sem kevesebbek. Még csak legkisebb pártszínezet se távolítson el bennünket egymástól. Ha nem leszünk egyenletlenek, s az ellenséggel nem transigálunk, meg fogjuk menteni Franciaországot. Parancsnoktok. Gustav Flourens.”

Metz ezernirozásáról így irnak a „Köln. Zeitungban:

„Metz körül egy második erősség áll jelenleg, egy második erősség, mely az elsőt, mint vasabroncs övezi körül s lehetetlenné teszi minden ott levőnek az áttörést. S dacára ennek, nem hiszem, hogy Bazaine marschall előbb adja meg magát, mielőtt erre a legvégső szükség s a legkonokabb éhség nem kényszerítendi. Ő, természetére nézve durva, szenvedélyes ember, de a mellett igen bátor s határozat-erős katona, szép tehetség s vasakarattal megáldva. Bazaine marschall katonai pályáját, mint közönséges dobos kezdte meg s jelenlegi állását kizárólag vasakarattal s tehetségének köszönheti. Azon hitben van, hogy az csak előnyére válhat, ha most

Metzben védelmezi magát, míg csak lehetséges.

Midőn Napoleon elfogatását tudtára adták, s fölszólították a megadásra, nevetve így válaszolt: „Az ördögbe, mit érdekel engem a hivatkozás Napoleon fogságba ejtésére. Jelenleg egyedüli ura vagyok Metznek s nem fogok arra gondolni, hogy megadjam magam.” És mégis, mi marad más hátra még a Bazainehoz hasonló embernek is, mint hogy a kikerülhetetlen szükség előtt meghajoljon? Át nem törheti magát, ezt tapasztalhatta már több, ujlag ismételt esetben; végre is az éhség, a várparancsnok legnagyobb ellensége, erővel fogja kényszeríteni a megadásra. Ha Metz 14 napra, de vegyük föl több időre is el van látva élelemmel — mit használ mindez? Csapataink, mik jó ellátásban részesülnek, igen örömet fogják eddigi sátraikban bevárni, míg Metz kapui önkényt megnyílnak. Ha azonban Metzét ostrommal akarnók bevenni, igen véres és tömérdek áldozatokat kívánó munka lenne ez. A vár igen erős, jelentékeny külerődei vannak, mik az utóbbi időkben igen megerősítettek. A mint nehéz lesz Mainzot ostrommal bevenni, ép úgy vagyunk jelenleg Metztzel is. Tizenkét fontos ágyukkal — igen — a városon kívül eső francia erőddöket lődözhettük ugyan, de magát az erősséget nem.”

Az új porosz aerában.

Hamburgból 19-ről következőket irnak: „Jaj a győzőnek!” e refraint fogják a diadalmas németek hangoztatni, ha a porosz katonai hatóság brutalitása még tovább úgy folytatatik, mint tegnap — vasárnap — nyilatkozott. Nyolcz nap óta Hamburg és Altona nagyobb gyáraiban számos lázító proclamációt találtak a munkásoknál, s valóban 18-án itt a kikötőben s Altonában kisebb munkás zavarok fordultak elő. Számos elfogatás történt. Ugyanaz napon majdnem ugyanazon órában Hannoverában is hasonló tüntetések fordultak elő. Ott is több egyént elfogtak. Az elfogottakat azt vallották, hogy Geib az ismert nagy hamburgi könyvkereskedőház főnöke a munkások közt pénzt s a fentebb említett proclamációt osztotta ki.

Vogel von Falkenstein tábornok, Garnstein von Hohenstein parancsnok utján, Geibnél házmozgást rendelt el, továbbá Geib elfogatását s a katonai hatóságnak való átszolgáltatását hagyta meg. A házmozgásnál az ismert braunschweigi munkás proklamáció (Elsass és Lothringia erőszakos elvétele ellen) 1000 példányát s leveleket találtak, melyekből kitűnt, hogy a pangó üzlet folytán kenyér nélküli munkások közt haszon s iparkodjék, mint Franciaországban, a köztársaságot kikiáltatni, mert az a legbiztosabb a jövődő háború kikerülésére. A talált irományokat lefoglalták s Geibot négy katona, kik jelenlétében tölték meg fegyvereiket, a városon át meglánczolva kísérte a városháza s innen gyalog a berlini vasuti pályaudvarhoz, honnan Kötzen várba szállíttatik.

Midőn dr. Petersen Hamburg senatora, a főparancsnok előtt tiltakozni mert az ellen, hogy Hamburg szabad városának egy előkellő polgára, mint a legközönségesebb fegyencz szállíttatik a városon át, a parancsnok azt válaszolta: „Ő csak Falkenstein tábornok parancsait ismeri — ő csak Poroszországgal törődik, a szabad birodalmi város többé nem létezik.” Szép!

Napoleon öngyilkossági kísérlete.

A lapok különös eseményről beszélnek, melynek közlése a porosz hatóság részéről a legszigorubbant tiltva volt. Minden titokszerűség dacára elterjedett Kasselben a hír, hogy Napoleon öngyilkossági kísérletet tett 18-án este. Ez esemény az őrtiszt elbeszélése szerint a következőleg folyt le:

Napoleon két nap óta különös felindulásban volt, melyet rajta előbb nem lehetett észrevenni. Az utolsó napokban sok sürgőnyt kapott Páris- és Hastingsból, rendkívül keveset beszélt, és két nap folytán csak kétszer hagyta el szobáját, tegnap este 6 órakor utolszor, mivel megparancsolá, hogy minden sürgőnyt, mely érkezik neki, bárhol is lesz, azonnal hozzanak el; így neki két, épen ez időben Hastings és Brüsseltől ér-

kesett sürgőnyt a parkban nyújtottak át. Mohón kapott ezek után elolvasá és láthatólag elhalványult, rögtön a kastélyba tért vissza és maga után bezárta az ajtót. Miután két óráig róla semmit sem hallottak, sem nem látták, legközelebb környezete kezdett nyugtalankodni, és fél tíz órakor elhatározták magukat, egy fontos közlemény ürügye alatt, a szobába bebocsátást kívánni. Murat hg. vállalta el e küldetést, de ismételt kopogtatása és kiáltására sem kapott feleletet. Félóra múlva az ajtót befeszítették és Napoleont a pamlagon látták ájultan feküdni. Két orvost hívtak azonnal, és zárt ajtók megett sikerült egy óra múlva Napoleont magához téríteni. Minden az öngyilkossági kísérlet mellett szól, mit természetesen hivatalosan ben nem vallanak.

Lajtántuli dolgok.

Odaát sehogy sem tudnak az annyira nélkülözhetlen rendes kerékvágásba jutni. A kormány ugyan mindent elkövet, hogy elvégre útbá indítsa a kissé nehézkes reichsrath ülésézeit, de még az mindeddig nem sikerült. A legutóbbi időben ugyan még három tartományfőnök is megkapta elbocsáttatását, mivel nem szavaztak a kormányynyal, — ez erély azonban, úgy látszik, későn jön, mert a széthúzó tartományokat, melyek aligha nem szeretnék egy kis Magyarországosdít játszani, inkább nyakasságra, mint engedékenységre ingerli. — A csehek sem tudják, sehogy feladni „önálló királysági” jogaik álmait, pedig midőn legközelebb a cseh tartomány gyűlés nemzetiségi tagjainak feliratát a császárnak átnyújták, ki a küldöttséget meglehetősen hidegséggel fogadta: tapasztalhatták, hogy az álom és valóság között igen nagy a különbség. De meg is bosszulták magukat, mert a színházban éltetik a franczia — köztársaságot. — Azt mások is éltetik!..

KÜLFÖLD.

Semmi új a Páris előtti csatateréről, — a távolabbi helyekről pedig egy örvendetes és egy szomorú. Emez a hősi Toul várának a poroszok által történt bevétele. Toul maga egy régi, elhanyagolt s védelemre épenségesen el sem látott város vala, mely csak az által nyert fontosságot, hogy a Párisba vivő vasutat dominálván, míg franczia kézben volt, nagyobb hadkészleteknek Páris alá szállíttása lehetlen volt. A poroszok roppant áldozatokat is hoztak e kis fészek megvételeért, de a franczia hősiesség a legvégsőig kitartott, s ezáltal helyet vívott magának a történelem walhallájában. A bevétel — miután a falak teljesen leromboltattak — mint mondják rohammal történt. Az örvendetes hír Metz felől érkezik, hol 17-én szerencsés kitörés folytán egy 8000-nyi seregrész, Canrobert vezetése alatt, átvágta magát a körülzáró németeken, kik még lőtávolon kívül körítik e várat, melynek így ostromáról még szó sincsen. Valószínűvé teszi Canrobert sikerült kitörését azon körülmény, hogy ámbár a 17-ki ütközet bizonyos, hogy megtörtént: a porosz lapok még mindig késeak hírüladásával.

A porosz zsarnokság szege mind jobban üti ki magát a zsákból; a braunschweigi erőszakos elfogatásokhoz most Dr. Jakobynak, a híres tudósnak és szabadelvű politikusnak vasraveretése járult, mivel Elsass és Lotharingia bekebelezése ellen nyilatkozott. A berlini „Volks Ztg.” ugyan ez értelemben tartja magát. — Tehát van még igazságérzet a németek között is.

Bismarck és Favre alkudozása, úgy látszik, nem szakadt meg végképen. Londoni tudósítások szerint Bismarck hajlandó a mostani kormányynyal egyezkedni, s ha a összehívandó nemzetgyűlés helyben hagyja az így létesülendő egyezményt: ő kész annak jogérvényét elismerni. Már Párisba sem kíván bevonulni, csak az erődtvények átadását kívánja, s meglegszik az elsass-lotharingiai várak lerombolásával is. Tehát már alkuszik. A francziák pedig lankadatlanul szervezkednek. Páris utczai védelme Rochefortra bízott, ki a boltok befalazását s lőrészekkel való ellátását rendelé el.

— Róma bevétele mintegy 50 emberbe került. Olcsóbb vásár, mint a párisi lesz... Róma bekebelezése fölött népszavazat fog dönteni, a ki-ály Rómába teszi át székhelyét s az egységes Olaszország új országgyűlése jövő februárban ül össze, a fővárosban.

VEGYES.

* **József főherczeg M.-Vásárhelyt,** ezimű, mult számunkban közölt cikkünk kiegészítése végett; de méginkább, hogy a jelen voltak megelégedésének hangot adjunk: kívánunk megemlékezni az e hó 22-én végbement gyaloghonvédségi szemle-gyakorlatokról. Mint azelőtti napon a huszárok, úgy most a gyalogok a „Mészárosok-rétjén“ tarták gyakorlataikat, előbb századonkint század-vezénylők, majd ez egész létszám — 4 század — Szabó János őrnagy vezénylete alatt. Azon készség és szabotosság, melyet a századonkénti gyakorlatoknál mind a vezénylők, ming a vezénylettek részéről megjegyezni alkalmunk volt, az egész zászlóalj együtt működésekor még inkább kitűnt, az őrnagy harsány hangján, s márcziális magatartásán kívül, a tömeg is imponálván. Mint mondók: a két napi szemlegyakorlatok sokakat megleptek, a jelenvolt szakértő és nem szakértő közönségből. Minket nem. Mi a mindenesetre szép sikert, mint egyenes és kimaradhatlan következményét tekintettük azon szorgalmas, értelmes és szakavatott vezetésnek, melyet a tangyakorlatok alkalmával nem egyszer nagy gyönyörűséggel szemléltünk. Főherczeg ő fensége, valamint a huszárok, úgy a gyalogok magatartása fölött is teljes elösmérését nyilvánította úgy a helyszínen szóval, mint később napiparancsban, s azon kívül, saját számlájára, minden legénynek 1 icze bort utalványozott. Eddigelő, a főherczeg által megszemlélt honvédek között a mieink vívták ki az égrí nevet. A szabadságot ál-lományból Karaszek Árpád főhadnagy és Török hadnagy tűntek ki. Ha majd a vész napjaiban is így megteszi kiki kötelességét, miről kétkedni semmi okunk, akkor; „Ne félj hazám! Lesznek a kik megharczoljanak és meghaljanak érerted.“

* **A jövő vasárnap,** azaz oct. 2-án fog a helybeli piaci katolikusok nagytemplomában, a salzburgi jeles művész Moser Lajos által készített orgona felszenteltetni; mely alkalommal Vocelka Edé-nek egy ez alkalomra költött miséje fog a helybeli dalárda által előadatni.

* **A debreczeni kereskedő ifjuság önképző egyeslet helyeszközlő osztálya** megalakittatván, van szerencsénk a tisztelt főnök és segéd urakat értesíteni, miszerint az osztály működését a következő czélből és feltételek mellett folytatandja. Czélja: A helyi vagy idegen foglalkozást kereső ifjaknak az itteni piacon és vidéken állomást eszközölni, a helyajánló főnököket, ellenben üzletőknek megfelelő egyénekhez juttatni; legyenek pedig azok egyleti vagy nem egyleti tagok. Feltételei: Egyleti tagok, kik az osztály közvetítését igénybe veszik, írásbeli jelentésekhez csatolva két o. é. frtot letéteményeznek; nem egyleti tagok azonban négy oszt. ért. frt. küldenek be. A letéteményezett összeg eredménytelen működés esetében a levelezési költségek levonása után az illetőknek visszaadatik. A czél mielőbbi elérhetése végett az osztály, a létező kereskedői helyetzközlő intézeteken kívül, a vidéken, az országban, sőt a külföldön is tiszteletbeli levelezők által fogja magát képviseltetni. A jelentések, vagy a fenálló kereskedő egyeslet helyeszközlő osztályai által, vagy pedig egyenes érintkezés útján hozandók az osztály tudomására. Lobmayer Mátyás, bizottmányi tag; ifj. Kardos László, igazgató.

„Az új világnézet“ utolsó ize is a hét folytán kikerülven a sajtó alól, szerző tisztelettel felkéri ivtartóit: sziveskedjenek az előfizetéseket beküldeni, hogy a példányok minél előbb útnak indittathassanak. Egy példány ára 1 frt. Maros-Vásárhelyt, 1870. sept. 27. Imreh Sándor, nyomdász.

* **Egy honvéd lovasosztály** jelent meg e hó 22-én Deák szállása előtt, ki az előtt való nap érkezett a fővárosba. Erre nézve következőket írják a pesti lapok: Évekkel ez előtt Deák a kaszinóban többekkel az ország dolgairól beszélt, és szomoruan azt mondta, hogy vége már annak, mikép Magyarországnak valaha hadereje legyen. Báró Döry akkor azt felelte, hogy megéri az időt, midőn ő egy magyar századot vezet el Deák ablaka alatt; mire Deák azt mondotta volna, hogy akkor megvendégeli a századot. Döry most lovas honvédkapitány, s 22-én, midőn a lovasságot Ghiczy ezredesnek és Szende honvédelmi államtitkárnak bemutatta, eldefiliroztatta Deák ablaka előtt is, s az „öreg ur“ beváltotta akkori ígérteit.

* **Színház.** Szept. 21-én József főherczeg ittléte alkalmából diszelódás volt, melyben Jókai „Könyves Kálmán“-ja adatott. A közönség csekély számú volt, részint a rossz idő miatt, részint azért, mert sokan a főherczeg tiszteletére rendezett fáklyásmenetben elég élvezetet találtak. Jó előadás lett volna, ha ama gyakran előforduló hiba, a szerep nem tudás több, különben sikerült jelenetet meg nem zavar.

Szeptember 22-én „Korona és vérpad.“ — Közönség — még a terem kicsinységéhez mérve is — kevés; Kovács és Kassainé igen jól; Prielle érzéssel játszott, s jobban mint rendesen szokott. A Kassainé iránti méltó lelkesedés ujra lobbott vetett ez estén, a taps nem akart szünni.

* **Tűzkrónika.** Dacára az esős időnek, a mezei takarmányok behordása után rendesen előfordulni szokott számos tüzesetről veszünk tudósítást; fájdalom nem ritkán a rakonezátlan elem nem szoritkozik csak egyes telkekre de egész — falurészeket minden takarmány és gabonáival emészt fel, s igen ritkán bünhődik — csak az egyes vigyázatlan gazda, hanem a romboló tűz 10—20-ik szomszédja mindenét is áldozatul kéri. Örömmel constatáljuk azonban, hogy a tűzbiztosítás üdvös eszméje, mint tudósításainkból látjuk, mind inkább és inkább válik általánossá és igen sok elégett gazda van így azon helyzetben, hogy a biztosítás hasznos voltáról saját tapasztalásból tanuskodhatik. Mint a beküldött tudósításokból látjuk, leggyakrabban van az égéseknél érdekelve a Victoria, mi mig egyfelől azon terjedtségről tanuskodik, melynek a Victoria örvend, másfelől jele azon általános bizalomnak, melyet a hazai társaság káresek körül gyors és becsületes eljárása által maga részére kivivott. A nagyobb-szerű helység égéseken kívül egyes tüzesetek voltak még: Ujfalu, Sárkány, K. Vásárhely, K. Monostor, Alpestes, Akmar, Buda, Tasnád, Almakerek, Borberek, Naszód, Alvincz, stb. helységeken.

* **Már I. Napoleon** tapasztalta hadjárata alatt, hogy a dohány mily nagy befolyással van a katonák kitartási képességére s gondoskodott is folyton, hogy katonái e részben szükségét ne szenvedjenek. S e tapasztalat emostani, roppant nagy fáradsággal egybekötött hajarat alkalmával ismétlődött. A katonák azt mondják, hogy ha dohányoznak, jobban türik a sebek fájdalmait, valamint a fádalmakat is.

* **Hol van az órád?** — kérdé egy anya a berlini lazarethben fiát, ki a csatatérről nehéz sebekkel földve került vissza — Egy ital vizért

adtam oda, volt a felelet — És hol van a nehéz arany nyaklánc? — Egy korty vizet kaptam érte. — De 1000 tallerra szóló utalványodat csak megtartottad? — Azt a csatéren fekve, elővigyázatból széttéptem.

* **Egy 99 éves nő** halt el Szegeden, a ki fiak-, unokák- és dédunokákban 101 utódot hagyott maga után. Az unokák közül már 25 nős és férjes.

* **A „Siécle“-hez,** mely kiméletlenül bírálta Girardinnak távozását Párisból, Girardin következő levelet intézett: A „Siécle“ szerkesztőjének. Uram! A közel megfogja mutatni, melyikünk lesz hasznosabb, ön Párisban, vagy én Párison kívül. Barátság nélkül. Girardin.

* **Lyon és Marseilleben** egyenként 50,000 önkéntes van. Fegyvervásárlásra is roppant összeg van megszavazva. Toulon 150,000 frankot; Angouleme 100,000, Cognac 200,000 Nantes 500,000 frankot szavaztak meg. Montpellier, St. Etienne, Lille, Bretagne tömegesen kelnek fel.

* **Egy bécsi levél nyomán a „Liberté“** közli azon érdekes adatot, hogy Berlinben is van ok a gyászra. Oly tömérdek veszteség érte a serget, hogy egymásután öltenek a családok gyásruhát. Ugy, hogy fátyol nem volt elegendő meny nyisgben a boltokban és Bécsből kellett szállítani.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. itélő táblának 1870. sept. 26-án és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

I. Tanács, polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Derzsi János Konya Sándorné e. vételár felosztása i. Gombos Samu br. Vesselényi István e. 550 frt Gombos Samu br. Vesselényi István e. 400 frt i. váltó p. Lesko András Schmidt Mihály e. 200 frt kártér. Kovács János báró Rottenthal Henrich e. 337 frt 88 kr szolgáltdíj. Lázár Albertnének Virág Ignác e. 249 frt 35 kr haszonbér hátralék és 210 frt kötbér. Szurdu György Preidt János e. 100 frt kártérítés i. Szokotján Rudolf Hank Márton e. 200 drb. báránybőr vagy 260 frt. Schneider Márton Steno Constantin e. 80 frt. Frischherz József a brassói gőzmalom társulat e. 919 frt 93 és fél kr i. Arz Simon és Sofia Csató János e. ingatlan tulajdonjog i. Czirka Opreanak Bodola közönsége e. 300 frt i.

Előadó k. t. bíró Gyarmathi Sámuel által.

Kimpján Anna és társa Vincze alias Molnár Márton e. atyaság elismerése i. Eisner Anna és társa Föhnes János e. atyaság elismerése i. Barsai János Veres Pál e. 119 frt 30 kr i. Opruca Alexa Avramucz Kosztandon e. sommás visszahelyezés i. Korbuly Simon Laday alias Burza István e. 225 frt Kilin Miklós öz. Kelemen Miklósné e. szolgálat megálapítása i.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós által.

Vaszi Mihály öz. Kovács Ferenczné mint öz. Máthé Györgyné örököse e. 60 frt előjegyzés i. Buda Miklós Nandra György és társai e. bírókhaborítás i. Pataky László Útő Susánna e. 284 frt s jár. i. Heiman Hermann Neuman Roza e. W. Schmipt és fiai Tussek József e. 47 frt 4 kr i. Kristof János Basadi József és neje egy ifj. Berki Gyuri és neje e. 32 frt 50 kr és járuléka iránt.

Előadó k. t. p. bíró Ilyés Károly által.

Várad Elek a Marillai Béniné hagyatéka ügyben i. p. Stoja Mathein és társai e. Stoja Nicolai és társai e. 83 frt 20 kr i. Dobai István gondnoksági ü. Imreh István és társai Imreh Márton és Ferencz e. végrendelet érvénytelenítése i. A triesti biztosító társulat Schuster János és társai e. 30 frt 90 kr i. Blaskovics Mátyás a Pap László csödtömege e. 47 frt 6 kr i. Radu Juon lui Dumitru Postescu Dumitru e. 34 frt i. Petrasiu Simon Petrasiu Nicolai e. egy telek bekerítése i. Mariutz Avram Marginean Pavel Todor e. sommás visszahelyezés.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Sárosi Lajos Gál Lajos és neje e. betáblázás megsemmisítése i. Pető Rudolf Csorba Miklós e. kártérítés. Zöld János Szabó János e. visszahelyezés i. Vajda Agnes Szermarian Kristof és részesei s. visszaadása i. Sző-

vérfi István Ráduly Anna e. egy méraj i. Rusz Irinának Rusz Alexandru e. elvett haszon i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Pop Simionnak Stammerski Jakob e. 80 frt i. Birgis Petru és társa Felső Oroszi görög keleti egyházmegye e. sommas visszahelyezés i. Gliga Makaveinak Farkas Simon e. 41 frt i. ü. Kosztin Juon Mihutz George e. sommas visszahelyezés i. Hesch Spielmannak Craciunu Jedianu Vaszilika e. adosságos keresete.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Frits János Káspár János e. 40 frt i. Izsák Rozália Bartha Mihály e. nászjavak kiadása és közös szerzemény megosztása Lup Jeszinnak Dedián Juon e. 10 frt i. Boros Ferencz Szentkirályi Sándorné e. okmány kiadása i. Petru Munteánnak Petru Albu e. egy ezüst pohár és okmány kiadása i. Dégel Mihálynak Bögendorf községe e. 312 frt haszonbér elengedése i. Deskult Peskának Deskult Ilie és társai e. közösség megszüntetése i. Roth János Kloos Márton e. 413 frt 90 kr i. Duka Juonnak Duca Anna e. okiratok megsemmisítése i. Monda Juon That Aniszie e. 21 frt 30 és fél kr i. pere. Zöldi Anna Miron Jakab és társai s. 330 frt i. Juga János hagyatéka Rob Salamon és társai e. 37 frt 8 kr i. Mihu Todor és társa Dávid Mihály e. 29 frt 94 kr i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Madaras András Molnár Ferencz e. 110 frt házber i. Izsák Nihály Csorlya Juon e. sommas visszahelyezés. Lukácsi Kristof Szarvadi Dániel 1004 frt 40 és fél kr. kárpótlás elismerése i. Özv. Kovács Mártonnó Kovács János e. kártérítés i.

III. Tanács, bűnügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Hegyi József e. súlyos testisértés. Horváth Rebi e. becsület biztonság e. kihágás. Zachiu Georgie és társai

e. lopás. Zoltner Mihály és társa e. testbiztonság e. kihágás. Borsát István e. súlyos testisértés.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Hienz András és társai súlyos testisértés. Zsurs Petru e. tolvajság. Helvig János e. tolvajság. Oanke Kirille közhivatal kötelességei e. kihágás. Weprich Dani becsületértés i.

Előadó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Ille Petre e. nyilvános erőszakoskodás i. Pável János lui Potre e. emberölés i.

IV. Tanács, úrbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor által

Nagy buui volt urbéresek Szász Miklós és érdektársai e. erdőszabályozás i. kis és nagy buui volt urbéresek Pora Flora és érdektársai báró Szentkeresztii Sigmond és neje gr. Haller Anna e. erdőszabályozás i. Gróf Mikó Imre és érdektársai a kisjenői volt urbéresek e. határtagositás és legelő elkülönítés i. Gr. Bethlen Mihály Szöcs István e. egy belső majorság telek s annak tartozékai megváltása i. Ugyanannak Andre Nicóle. egy hasonló állomány megváltása i. Fábinifrigyes Csiripon Lázás s társai e. képviselői illeték megfizetése i. A kebele szti-ványi volt földes uraknak az odavaló volt urbéresek e. közlegelők elkülönítése iránt.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi kir. úrbéri törvényszéknél f. 1870. év szeptember 24-én, nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak.

Pótülnök Gyárfás József által.

B. Bánfi Katának m.-szilvási Mozsár Péter e. p.

Gr. Bethlen Herminának Gliga Sámson e. p. Ugyanannak Majer Indrej e. Ugyanannak Rác Mózses e. u. p. Ugyanannak Rán Dávid e. u. p. Ugyanannak Pap Filip e. u. p. Morar Kozma e. u. p. Man Auomin e. p. Ugyanannak Barna Gyeraszin Vaszi e. p. Szentiványi Mózsesnek Farkas József e. p. Benke Ferencznek idecspataki Puj Ichim elleni urbéri pere.

Pótülnök Bodila János által.

Halári Mártonnak Iszlai László e. u. p. Máthé Simonnak ugyanaz e. p. Kelemen Jánosnak ugyanaz e. p. Szöcs Péternek ugyanaz e. p. Szöcs Mihálynak ugyanaz elleni urbéri pere.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. szeptember 19.)

5% metalliques	57.50
5% nemzeti kölcsön	66.60
860 államkölcsön	92.50
Bankrészvény	715.—
Hitelrészvény	258.—
London	124.15
Ezüst	122.25
Arany	5.84
" 20 frankos	9.89
Földt. ment. kötvény erd.	74.25
" " " magyarh.	77.50
" " " horvát-slavon	80.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

HIRDETMÉNYEK.

(82)

3—3

Sz. 3693. 1870.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely sz. kir. város községe az utczai lámpáknak az 1871. év 1-ső napján kezdőleg leendő világitását egy évre, folyó évi **október 15-én** délután 3 órakor, a városi tisztiház nagytermében tartandó nyilvános árlejtésen haszonbérbe fogja adni.

Miről vállalkozók azon hozzáadás-sal értesítettnek, hogy a haszonbérleti feltételek a tanácsi irodában a hivatalos órákon megtekinthetők,

M.-Vásárhelytt, 1870. sept. 15-én.

A városi tanács.

(83)

2—3

A görgény-szt-imrei uradalomban együtt vagy részletekben ekövetkezendő sertések u. m.

12 nagy kan, 94 nagy kocza, 160 egy és fél éves herélt, 600 idei malacz eladó.

Av egész összeget megvevőnek átadatik illő árban az ezen uradalomban levő maktermés is, mely a fenn irtt sertések kihizlalására elégséges leendő.

Értekezni lehet irántok az uradalom igazgatójával.

(75)

6—*

„VICTORIA“ biztosító-társaság

Kolozsvártt.

Biztosítéki alap :

Alaptőke	1.597,700 ft. — kr.
Tartaléktőke	26,894 „ 75 „
Dijtartalék	667,779 „ 39 „
Kártartalék	14,955 „ — „
Évi bevétel	1.500.000 „ — „
Összesen	3.807,329 „ 14 „

Forgalom 1869-ben :

Biztosított érték	122.796,234 ft. — kr.
Bevétel	1.427,066 „ — „
Kárfizetés	337,466 „ 92 „
Összes kárfizetés:	
1865—1869-ben	838,560 „ 92 „

Biztosít megszabott olcsó díj és különös kedvezmények mellett:

a) szalmás gabona és takarmány-neműeket, asztagokban és boglyákban, ugy szinte fedél alatt, benn a helységben vagy künn a mezőn (gabonaneműeknél a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, mihelyt annak lera-kodási helye előre bejelentetett);

b) épületek, mint: lak és gazdasági épületek, gyárak, malmak, templomok, stb.

c) lakházakban: butorokot, tükrök, képek, órák, szőnyegek, üveg- és porcel-lán neműek, függönyök, férfi- és női ruhák, ágy-, asztal- és fehérneműek, köny-vek, konyha-eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartás-hoz szükséges kellékeket;

d) gazdasági épületekben: szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépeket, ugy marhák, lovak, juhak, sertéseket, stb.

e) kereskedésekben: a kereskedés minden ágához tartozó csikkeket;

f) műhelyekben: készletek, feldolgozandó anyagok, kézmunkát, szerszámokat stb.

Az ingóságokra nézve a biztosítási díjak az illető épület fedéldijához arány-ban tetemesen leszállítottak, ugy hogy mindenki csekély áldozattal minden ingó-ságait biztosíthatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyítve van.

A fentebbi számokban kimutatott üzleti eredmény nem csupán a közönség mindig növekvő belátásának, a biztosítás szükségessége iránt, hanem egyszers-mind és nagy mértékben azon bizalomnak tulajdonítható, melyet a „Victoria“ olcsó díja, becsületes eljárása kárainak gyors és igazságos rendezése által vívott ki magának. A társaság nemcsak tetemes biztosítéki alapjával, de nagy össze-kötetéseivel fogva és mindig növekvő évi bevételeivel is teljes biztonságot nyújt. Ügynökei az ország minden főbb pontján vannak, kik minden szükséges felvilágosítással szolgálnak és írásbeli megrendeléseket is elfogadnak.

„Victoria“ biztosító-társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.

(Nagypiacz, gr. Kemény S.-féle háznál.)